

6. ULUSLARARASI FARKLI ŞİDDET BOYUTLARI VE TOPLUMSAL ALGI KONGRESİ

6th INTERNATIONAL CONGRESS ON VIOLENCE AND GENDER

11 KASIM 2021

6. ULUSLARARASI FARKLI ŞİDDET BOYUTLARI VE TOPLUMSAL ALGI KONGRESİ

KONGRE BAŞKANI

PROF. DR. Ümran SEVİL

KONGRE DÜZENLEME KURULU BAŞKANI

Dr. Öğr. Üye. Ayça GÜRKAN

Güven Plus Grup A.Ş. Yayınları: 21/2021

KASIM-2021

Yayıncı Sertifika No: 36934

E-ISBN: 978-625-7367-24-0

Güven Plus Grup A.Ş. Yayınları

Bu kongre kitabının her türlü yayın hakkı GÜVEN PLUS GRUP DANIŞMANLIK A.Ş. YAYINLARI'na aittir. Yayınevinin yazılı izni olmadan, kitabın tümünün veya bir kısmının elektronik, mekanik ya da fotokopi yoluyla basımı, yayını, çoğaltımı ve dağıtımını yapılamaz. **Kitapta yer alan her bölüm ve makale/bildirilerin sorumluluğu, görseller, grafikler, direkt alıntılar ve etik kurul ve kurum iznine yönelik sorumluluk ilgili yazarlara aittir. Bu yönde Oluşabilecek Herhangi Hukuki bir olumsuzlukta Yayınevi başta olmak üzere kitabın hazırlanmasına destek sağlayan kurumlar, kitabın düzenlenmesi ve tasarımından sorumlular kurum(lar) ve kitap editörleri, hakemler, düzenleme kurulu, kongre kurulları, bilim kurulu ve diğer kurullar ile yayınevi hiçbir konuda "maddi ve manevi" bir yükümlülük ve hukuki sorumluluğu kabul etmez ve etmesi istenemez; hukuki yükümlülük altına alınmaz. Her türlü hukuki yükümlülük ve sorumluluk "maddi ve manevi" yünden ilgili bölüm yazar(lar)ına aittir. Bu yöndeki haklarımızı maddi ve manevi yünden GÜVEN PULUS GRUP DANIŞMANLIK "YAYINCILIK" A.Ş. olarak ve kongre kurulları adına saklı tutarız. Herhangi bir hukuki sorunda/durumda İSTANBUL mahkemeleri yetkilidir.** Güven Plus Grup Danışmanlık bünyesinde hazırlanan ve yayınlan bu eser ISO: 10002:2014-14001:2004-9001:2008-18001:2007 belgelerine sahiptir. Bu eser TPE "Türk Patent Enstitüsü" tarafından "Güven Plus Grup A.Ş.2016/73232" ve "2015/03940" nolu tescil numarası ile markalı bir eserdir. Bu bilimsel/akademik kongre kitabı ulusal ve uluslararası nitelikte olup, **"2019 yılı akademik teşvik kriterleri kapsamında olup, 17/01/2020 tarihli ve 31011 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan 16/1/2020 tarihli ve 2043 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı Uyarınca ilgili yayınlanan yönetmelik kapsamında değerlendirilmekte"** olup, akademik teşvik kriterlerini karşılamaktadır. Çok bölümlü ve yazarlı olan bu kongre kitabı E-ISBN'li olup Kültür Bakanlığı Milli Kütüphaneler tarafından ve 18 Farklı Dünya Ülkesiyle Anlaşmalı olan Milli Kütüphanenin E Erişim sistemi tarafından da taranmaktadır. Bu kitap maddi bir değer ile alınıp satılamaz. Kitap bölüm yazarlarından, destekleyenlerden, kitap emeği geçenlerden Güven Plus Grup A.Ş. Yayıncılık herhangi bir maddi bir gelir elde etmemiş ve talepte bulunmamıştır. Kitap yer alan bölüm, makalelerden alıntı yapmak ve ilgili bölüm ile makaleye atıf yapılmak koşulu ile kaynak gösterilmek üzere bilimsel ya da ilgili araştırmacılar tarafından kullanılabilir. **Yayın evimiz ve kongre kurulları kişisel verilerin korunması ve özel hayatın gizliliği kanunlarına uygun hareket eder. Kongre katılımcılarının da bu yönde hareket etmesini zorunlu kılar. Kişisel verilerin korunmasına ilişkin olarak işbu kongre kitabına sahip olan bireylerin ilgili kanun, yönetmelik ve uygulamalara göre hareket etmesi bir zorunluluktur. Bunun aksi hareket edenler oluşan hukuki, maddi ve manevi sorun ile zorunlulukları peşinen kabul etmiş sayılır.**

Metin ve Dil Editörleri

Prof. Dr. Gülsen DEMİR

Prof. Dr. Hayrettin GÜMÜŞDAĞ

Prof. Dr. Muammer CENGİL

Prof. Dr. Ümran SEVİL

Doç. Dr. Ali Serdar YÜCEL

Doç. Dr. Gökşen ARAS

Doç. Dr. Mihalis Michael KUYUCU

Doç. Dr. Saliha ÖZPINAR

Dr. Öğr. Üye. Ayça GÜRKAN

Dr. Öğr. Üye. L. Santhosh KUMAR

Av. Hasan Basri KORUKLUOĞLU

Kapak ve Grafik Tasarım

Prof. Dr. Pelin AVŞAR KARABAŞ

Öğr. Gör. Ozan KARABAŞ

Ozan DÜZ

Sayfa Düzeni

Burhan Maden

Baskı-Cilt

GÜVEN PLUS GRUP DANIŞMANLIK A.Ş. YAYINLARI®

Kayaşehir Mah. Başakşehir Emlak Konutları, Evliya Çelebi Cad. 1/A D Blok K4 D29 Başakşehir İstanbul Tel: +902128014061- 62

Fax:+902128014063 Mobile:+9053331447861

KİTAP/DERGİ/KONGRE İMTİYAZ SAHİBİ

GÜVEN PLUS GRUP DANIŞMANLIK A.Ş. YAYINLARI®

Kayaşehir Mah. Başakşehir Emlak Konutları, Evliya Çelebi Cad. 1/A D Blok K4 D29 Başakşehir İstanbul Tel: +902128014061-62-63 -

+9053331447861 info@guvenplus.com.tr, www.guvenplus.com.tr

SÖZEL ÖZET SUNUMLAR

SOSYAL MEDYADA ALGI YÖNETİMİ VE ONUN ŞİDDET SÖYLEMİNE ETKİSİ: 3 KASIM 2021 TARİHİNDE TWİTTER 'DA KULLANILAN #ÖLMÜŞ HASHTAG ÖRNEĞİ

Mihalis (Michael) KUYUCU

Türkiye

Öz: 3 Kasım 2002 Türk siyasi tarihinde koalisyon iktidarıyla geçen doksanlı yılların ardından tek partili iktidar döneminin başladığı tarih olmuştur. Bu tarihte yapılan seçimlerde seçim barajını geçen ve mecliste en çok milletvekiline sahip olmayı başaran Adalet ve Kalkınma Partisi Türkiye Cumhuriyeti tarihinde aralıksız en uzun süreli iktidarda kalan parti olma unvanını da elde etmiştir. 2002 yılında yapılan ve AK Parti'nin tek başına iktidar olmasıyla sonuçlanan seçimlerin on dokuzuncu yıl dönümü olan 3 Kasım 2021 Çarşamba günü, sosyal medya aracılığı ile yapılan bir algı operasyonuna tanıklık ederek tarihe geçmiştir. Söz konusu gün Twitter'da gece yarısı başlayan ve sabaha doğru artan #ölmüş hashtag'i ile Cumhurbaşkanı ve aynı zamanda AK Parti Genel Başkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın sağlık durumu ile ilgili olumsuz haberler yapılmıştır. Gün boyunca bu hashtag ile gündemde Erdoğan'ın sağlık durumu ile ilgili haberler ilk sırada yer almıştır. Twitter 'da açılan #ölmüş hashtag'i aracılığı ile Cumhurbaşkanı'nın sağlık durumunun kötü olduğu ve öldüğü şeklinde haberler yapılarak kamuoyu meşgul edilmiştir. Bu haberler 3 Kasım tarihinin öğleninde yaygınlaşmış ve bundan sadece toplum değil ekonomik gündem de etkilenmiştir. Haberlerin yayılması ile döviz kurunda yükselme, borsada ise ani düşüşler yaşanmıştır. Haberin yalan ve asılsız bir iddia olduğunun ortaya çıkmasından sonra Twitter'da #ölmemiş hashtag'i ile haberler yapılmaya devam edilmiştir. 3 Kasım 2021 gününün tamında Türkiye Twitter gündeminde kalan #ölmüş, #ölmemiş, #RecepTayyipErdoğan hashtag'leri bir kez daha sosyal medya aracılığı ile yanıltıcı haber yapmanın ve sosyal medya aracılığı ile yapılan algı yönetiminin zararları tartışmaya açılmıştır. Söz konusu gün, 23 saatte #ölmüş etiketi ile 42bin, #ölmemiş etiketi ile 4 bin 800 ve #RecepTayyipErdoğan etiketiyle 20 binin üzerine tweet yazılmıştır. Bu çalışmada bu algı yönetimi ve kamuoyunu yanıltma girişimi sırasında yazılan iletilerde kullanılan söylem araştırılmış ve sahte bir kamuoyu yaratmak isteyen tarafla bunun doğru olmadığını dile getiren taraflar arasında yaşanan tweet atışmalarındaki şiddet söylemi incelenmiştir. Türkiye'de son yıllarda yaşanan siyasi ve sosyal kutuplaşmanın etkisi ile şiddet söylemlerinin özellikle sosyal medya platformu Twitter'da arttığı bir dönemde, sosyal medyanın bir kez daha algı yönetimi yaparak, kamuoyunu yanıltıcı haberler yayma suretiyle toplumu nasıl şiddete yönlendirdiği konusu tartışılmıştır. İletilerde yer alan ifadelerin içerdiği "şiddet" fiziki bir savaşın nasıl da sanal bir savaşa dönüştüğünü göstermiştir. Çalışmada sosyal medyanın algı yaratmadaki gücü ve bunu yaparken toplumu nasıl olumsuz bir psikolojiye ittiği üzerinde durulmuş ve bunun önlenmesi için bazı çalışmaların yapılması gerektiği vurgulanmıştır. Twitter başta olmak üzere sosyal medya aracılığı ile yapılan algı yönetimlerinin anlık dahi olsa kamuoyunu yönlendirebileceği ve toplumsal psikolojide infilaklar yaratabileceğine dair endişelerin dile getirildiği çalışmada, bunun önüne geçilmesi için bazı önerilerde de bulunulmuştur. Bu tür algı operasyonlarının önüne geçilmesi için toplumun dijital okuryazarlığının artırılması gerektiği gibi toplumun sosyal medyadan edindiği bir haber veya bilgiyi her defasında farklı kaynaklardan da teyit etmesinin önemini anlaşılmasına yönelik bilgilendirici çalışmalarda bulunulması gerekmektedir. Küresel çaplı bir sorun olan sosyal medyada yanlış haberler aracılığı ile algı yönetim teşebbüslerinin uzun vadede olmasa da kısa vadede anlık olarak arzulan hedefe ulaşmasında önemli bir rol oynayan Twitter adlı sosyal medya platformu başta olmak üzere buna öncülük eden tüm platformlara karşı uluslararası bir hukuk stratejisinin yaratılması gerekmektedir. NATO, Birleşmiş Milletler gibi insanlığı sıcak savaşlardan korumaya yönelik yapılanmalara

SÖZEL ÖZET SUNUMLAR

benzeyen bir uluslararası sanal sosyal medya paktının kurularak tüm devletlerin sosyal medyanın bu tür toplumsal zararlarına yönelik ortak bir çatı altında, ortak bir hukuk stratejisi belirleyip bunu uygulamaya sokması gerektiği yönünde önerilerde bulunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Sosyal Medya, Algı Yönetimi, Twitter, Hashtag